

# Malalties públiques, remeis privats

La Conselleria de Sanitat valenciana prepara en secret la Llei d'Ordenació Sanitària, la peça fonamental de la reforma de tot l'entramat sanitari del País Valencià. Amb aquesta nova normativa, el PP donarà cobertura legal a la progressiva privatització sense controls de qualitat del sistema sanitari que duu a terme des que arribà al poder, segons denuncien professionals, sindicats i partits d'oposició.

**E**n el programa electoral de l'any 1999, el PP proposava a la societat valenciana un "nou sistema sanitari per al segle XXI". El partit d'Eduardo Zaplana feia quatre anys que governava a la Generalitat Valenciana i amb aquest eslògan anunciava unes noves bases per consolidar els canvis profunds que havia establert en el sistema sanitari públic progressivament. Ara prepara la peça fonamental de tot el nou entramat, la Llei d'Ordenació Sanitària. La Conselleria de Sanitat valenciana dissenya en secret aquesta nova normativa, que capgirarà el món de la salut al País Valencià. El responsable d'aquest departament des del passat mes de maig, Serafín Castellano, ja ha anunciat que la presentarà al Consell el pròxim mes de desembre.

L'esborrany de llei amb què treballa el PP, al qual ha accedit EL TEMPS, és presentat com una "norma globalitzadora" de tot el sistema sanitari valencià, una competència cabdal de l'administració valenciana. Consumeix un 35,8% del pressupost de la Generalitat de l'any 2001. L'esborrany comença amb una declaració de principis sobre la necessitat d'una sanitat pública eficient i universal, poques pàgines després dóna la recepta per assolir-la ("la competència, autèntica motivació en la millora de la qualitat") i finalment regula l'organisme que gestionarà tota la sanitat valenciana: l'Agència Valenciana de la Salut (AVS). Aquest serà un ens públic subjecte al dret privat, cosa que "flexibilitzarà" el seu funcionament. L'AVS permetrà que



Serafín Castellano, conseller de Sanitat, ha anunciat que al desembre presenta la llei.

hi haja més llibertat a l'hora de comprar el material necessari per al funcionament de la sanitat, que es contracten treballadors sotmesos "al règim laboral que existesca en cada moment", i que s'estenguen noves fórmules de gestió, com ara consorcis, societats o fundacions públiques. La nova llei també introdueix, com un mecanisme de millora del servei, la lliure elecció de metge i de centre, una mesura que ja era a la base de la reforma sanitària de Margaret Thatcher al Regne Unit dels anys 80. "Amb el mercat intern, al Regne Unit es va incrementar la burocràcia i les despe-

ses administratives. Va haver-hi una disminució de recursos, com ara menys llits i menys personal treballant”, precisa Maria Josep Mendoza, portaveu de Sanitat del PSPV a les Corts Valencianes. El govern de Tony Blair ha anunciat que necessita una injecció de 5,3 bilions de pessetes per rellotar el National Health Service, model de referència a Europa en altres temps.

Les conclusions d'alguns dels qui coneixen el contingut d'aquest esborrany són contundents. “Aquesta llei dona cobertura legal a les privatitzacions”, denuncia Mendoza. L'elaboració de la nova llei arriba després de cinc anys d'una

hospitals públics valencians a empreses, o els concerts amb centres privats perquè operen pacients en llista d'espera a la sanitat pública són alguns exemples d'aquest procés.

El pla de xoc va ser una mesura que va prendre el PP el 1996, poc després d'arribar a la Generalitat Valenciana. Va decidir concertar amb clíniques privades perquè operaren els pacients en llista d'espera a la sanitat pública. Les mancances del pla es van comprovar de forma dramàtica fa dos anys, quan esclatava l'escàndol de l'hepatitis C. Més de dues-centes persones eren contagiades d'aquesta malaltia a les sales d'ope-

hauria d'establir criteris garantistes quan es concerta amb el sector privat, no s'ha reunit des del 1995”, denuncia Tere Conca, secretària general de la Federació de Sanitat de CCOO del País Valencià. Una observació que l'oposició i els sindicats estenen també al que va ser presentat com el gran experiment sanitari del PP valencià, l'Hospital de la Ribera. “L'Hospital de la Ribera –diu Mendoza– és l'única empresa privada de tot l'estat. Hi ha hagut una contestació molt forta de l'opinió pública. No permet que la Sindicatura en controle els comptes. No està garantida l'atenció sanitària”. Aquest centre, que va ser publicitat com



Hospital de la Ribera, a Alzira, de titularitat pública i gestió privada. Molts experts consideren que aquest centre, que va ser presentat com un model precursor, és un fracàs latent.

gestió del PP caracteritzada per l'entrada del capital privat en moltes parts del sistema sanitari valencià. Ho deia fa pocs dies des d'un observatori privilegiat Marciano Sánchez-Bayle, president de la Federació d'Associacions per a la Defensa de la Sanitat Pública de l'estat espanyol: “El cas valencià es veu amb molta preocupació perquè és el lloc on l'ofensiva privatitzadora es duu a terme de manera més contundent”. Casos com l'Hospital de la Ribera, a Alzira, de titularitat pública i gestió privada, l'adjudicació de la major part de les resonàncies magnètiques que es realitzen als

racions de la Casa de la Salut, una clínica privada de la ciutat de València que duia a terme operacions incloses dins del “pla de xoc”. El mateix metge que presumptament les havia contagiades, l'anestesiista Juan Maeso, també operava a l'hospital públic La Fe. En aquest centre, es contaminaven menys d'una decena. Dos anys després, continuen sense establir-se mecanismes de control de qualitat, dèficit que en cap moment resol la nova llei (vegeu entrevista a la pàgina 22). “L'administració valenciana concerta amb el sector privat sense cap control. La Comissió de Concerts, que

un model precursor, és considerat ara per la major part dels especialistes com un fracàs latent. De fet, aquest mètode de gestió no ha estat aplicat en cap part de l'estat espanyol. “No sabem què passa a l'Hospital d'Alzira –diu Conca–, hauria de ser més transparent. CCOO té presentat un recurs pendent de sentència perquè pensem que és una fórmula que està fora de la llei”. La febre privatitzadora, després de tots aquests episodis, no s'ha aturat. El passat mes de juny, la Generalitat Valenciana adjudicava a les empreses Eresa i Inscanner la gestió de la major part de les resonàncies magnè-

**Tere Conca  
(CCOO):  
“La Comissió  
de Concerts,  
que hauria  
d'establir criteris  
garantistes quan  
es concerta amb  
el sector privat,  
no s'ha reunit  
des del 1995.”**

## “La Llei que prepara el PP no estableix cap control de qualitat”

Manuel Pérez, cap del servei de Salut Pública de l'Hospital de Sagunt i especialista en gerència i direcció d'hospitals pel Ministeri de Sanitat, analitza l'esborrany de la Llei de Reforma Sanitària que prepara el PP. Aquesta norma respon a interessos opacs i empitjorarà la sanitat valenciana, conclou Pérez.

—La Llei de Reforma Sanitària ara en preparació segueix en molts punts la normativa en vigor a Catalunya. Quines són les diferències entre la sanitat del Principat i la del País Valencià?

—Les situacions de partida són totalment diferents. El 70% de la xarxa hospitalària de Catalunya és privada, la major part empreses sense ànim de lucre. Per tant, es van veure obligats a fer una normativa que regulara tota aquesta xarxa. Al País Valencià, la situació

és totalment contrària. Ací, no hi ha pràcticament hospitals privats. És, per tant, molt més interessant desenvolupar l'aparell propi que elaborar una llei. Allà era necessària la llei i si ací es crea serà per uns altres motius. Per què es fa?, no es pot dir objectivament, però indirectament sí que es poden deduir quins són els avantatges i inconvenients que té aquest esborrany de llei enfront de la legislació actual. Aquesta llei evita les garanties i controls que té la legislació sanitària pública. A qui beneficiarà amb aquesta legislació, s'obre la porta a les compres opaques de material i a contractacions més fosques, perquè és molt més opac el dret privat que el dret públic tant pel que fa a compres com a contractació de personal.

—Són els mecanismes de mercat que vol instaurar aquesta llei la millor manera de resoldre les necessitats sanitàries? Aquesta llei crearia realment un mercat?

—La llei fa al començament una referència als avantatges del mercat. Després no hi ha cap articulació que faça possible la creació d'aquest mercat. Hi ha tot un debat sobre si el mercat és la millor manera d'encarregar-se de gestionar tot un dret bàsic com és la salut. Jo no estic d'acord que el mercat siga la millor regulació, però encara que fóra així, aquesta llei no articula res que possibilita el mercat. No hi ha lliure competència. Possibilita que es cree un mercat captiu.

—Aquesta nova regulació millorarà la qualitat de la sanitat?

—L'única referència a la qualitat que hi ha en tot el text, que està al principi, diu que és un producte de la competència. Açò no s'atrevirien a dir-ho ni els partidaris més rabiosos de l'Escola de Chicago. La llei no especifica cap control de qualitat. I hi ha un aspecte molt important d'aquest esborrany de llei. Quan parla de la fórmula de finançament posa en condicional que la Generalitat “podria” finançar el sistema sanitari, però no ho garanteix. És un contrasentit absolut dir primer que és un dret universal i bàsic i que després diga que la Generalitat, que és la que té les transferències, no ho garanteixca. *M. C.*



“Amb la nova llei, s'obrirà la porta a les compres opaques de material i a contractacions més fosques.”

tiques que es realitzen al País Valencià. Aquestes empreses instal·laran els seus equips en quatre hospitals públics: La Fe i el Clínic de València, el General de Castelló i el General d'Alacant. “Ací s'estan fent tots els experiments. La privatització de les ressonàncies és idèntica a la que es va dur a terme a Galícia quan Mariano Rajoy era conseller de Sanitat en aquell feu del PP. Va fracassar i va ser desmuntada. Es reproduïx d'aquesta manera un sistema que ja ha demostrat la seua ineficàcia a Galícia”, apunta Manuel Pérez, cap del servei de Salut Pública de l'Hospital de Sagunt. Per a Mendoza, la Llei d'Ordenació Sanitària donarà facilitats perquè s'accelere la privatització de serveis sanitaris com el de les ressonàncies: “La llei obre la porta a l'increment de les privatitzacions dels sectors rendibles —diu Mendoza—, com ara els relacionats amb les noves tecnologies (les ressonàncies magnètiques en són un exemple), la cirurgia o les proves de laboratori. No es crea, però, un sistema de mercat, ja que les empreses esdevenen monopolis, tenen mercats captius i, a més, empobreixen els recursos públics”. Aquesta darrera acusació, la de la manca d'inversió en el sector públic, és un dels retrets més estesos entre els professionals i la resta d'agents socials. Les denúncies de la situació de l'hospital més gran del País Valencià, La Fe de València, són constants des de fa anys. Els pressupostos de la Generalitat Valenciana no preveuen que l'any 2001 s'execute en aquest centre cap inversió. “La Fe està sotmesa a un pla de modernització —diu Conca—, però sembla que és de destrucció. De moment, deixen que l'hospital es degrade”. Mendoza trau també les seues pròpies conclusions: “Les instal·lacions públiques estan obsoletes. S'està degradant deliberadament”.

Però, la crítica on convergeixen més actors implicats en el sistema sanitari és la de la manca de participació en el dia a dia del món de la salut valenciana i, també, en el procés d'elaboració de la nova Llei d'Ordenació Sanitària. Ho palesava fa pocs dies la comissió de sanitat de la Federació d'Associacions de Veïns de València: “Els consells de salut, que són els òrgans recollits en la llei i que són la

base de la participació social per al foment i la millora de la sanitat pública, estan paralitzats des de fa més d'un any". També Conca considera que el secretisme és la tònica des que el PP arribà al poder. La representant de CCOO denuncia que cada vegada la participació és menor: "Als esborranys de la nova

lleï, es redueix la participació dels sindicats. La lleï és més fosca i dona poca participació. Crea una Agència Valenciana de la Salut sotmesa al dret privat, i sembla que l'objectiu és dificultar els controls públics". Aquest setmanari també ha intentat sense èxit parlar de la nova lleï que prepara el PP amb Marcia-

no Gómez, sots-secretari de l'Agència Valenciana de la Salut. Conca apunta les causes d'aquest obscurantisme i enumera raons per rebutjar l'elaboració de la Llei d'Ordenació Sanitària: "El poder que cada vegada perd més la participació, va als grups amb interessos empresarials. La lleï en vigor al País Valencià, de l'any 1987, no està esgotada. No cal una nova lleï. El sistema valencià de salut té assignatures pendents. El Pla de Salut no està elaborat i és clau per fer la lleï de salut que cal; s'ha de fer efectiva la participació ciutadana, que ara està de decoració; els treballadors han de tenir incidència en el treball; el model d'atenció primària no està desenvolupat".

Al programa electoral de sanitat de 1999, el PP demanava un marge de confiança als valencians: "Hem d'estar disposats a arriscar alguna cosa per millorar les prestacions sanitàries."

El risc és evident.

*Miquel Calvet*



Les denúncies sobre la situació de l'Hospital La Fe de València són constants des de fa anys. Els pressupostos de la Generalitat per al 2001 no preveuen cap inversió en aquest centre.

## PREMIS LITERARIS

### **Ciutat de Gandia**

## 2000



**Lloc:**

CASA DE CULTURA  
MARQUÈS DE GONZÁLEZ DE QUIRÓS



Dia 17 de novembre, divendres  
20 hores

### **Homenatge a la Paraula**

Recital "A quatre veus"

A cura d'Esther Formosa i dels poetes Itxaro Borda (euskera), Pilar Pallarés (gallec), Miguel Mas (castellà) i Marc Granell (catlà).

Els assistents seran obsequiats amb un poemari, editat per a l'ocasió, que inclou els textos recitats.



Dia 18 de novembre, dissabte  
20 hores

### **Lliurament dels premis Ciutat de Gandia**

Introducció a l'acte i presentació de les obres guardonades l'any 1999 a càrrec de l'escriptor Josep Franco.

Lectura de les actes dels jurats i lliurament del XXXVIII premi Ausiàs March de poesia i XXII premi Joanot Martorell de narrativa

Concert de música clàssica a càrrec del grup Xàtiva Camerata.

Vi d'Honor.

AJUNTAMENT  DE GANDIA  
CEIC ALFONS EL VELL